

KIDEM TAZMİNATINA YÖNELİK ASIL TEHLİKE

Aydınlık Gazetesi, 4 Kasım 2019

Yıldırım Koç

2 Kasım 2019 günlü yazımda (Kıdem Tazminatı Konusunda İşverenler Çok Açık Konuşuyor) TİSK Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Özgür Burak Akkol'un belirli süreli iş sözleşmelerinin her yerde uygulanabilmesine ilişkin talebini aktarmıştım. Bu talebin esasında kıdem tazminatını tümüyle ortadan kaldırmak olduğunu yazmıştım.

Türk Borçlar Kanununda da şöyle yazmaktadır: "Belirli süreli hizmet sözleşmesi, aksi kararlaştırılmadıkça, fesih bildiriminde bulunulmasına gerek olmaksızın, sürenin bitiminde kendiliğinden sona erer." (M.430) Diğer bir deyişle, kıdem ve ihbar tazminatları, iş güvencesi ve işe iade talebi mümkün değildir.

İşverenlerin bu talebi bugün gündeme gelmedi. Ancak işçi sendikaları konfederasyonları bu konuyu ya hiç anlamıyorlar, ya da anlamazdan geliyorlar. Geçmiş yıllarda bu talep ileri sürüldüğünde sessizliklerini korumuşlardı.

TİSK'İN TALEPLERİ

TİSK'in 2011 yılındaki bir yayınında şöyle deniyordu: "Belirli süreli iş sözleşmelerinin yapılmasına ilişkin sınırlamalar kaldırılmalı, denkleştirme süresi uzatılmalı, telafi çalışması uygulanabilir hale getirilmelidir." (*TİSK'in Temel Görüş ve Önerileri*, s.12).

TİSK'in 2010 ve 2013 yıllarında toplanan genel kurullarına sunulan çalışma raporlarında da benzer talep yer alıyordu.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun 3 Aralık 2016 günü toplanan 26. Genel Kurulu'na sunulan Çalışma Raporu'nda, belirli süreli iş sözleşmelerinin yaygın biçimde kullanılabilmesi isteniyordu: "Belirli süreli iş sözleşmesinin ilk kez yapılmasında objektif koşul aranması ve ilk yenilemede zincirleme kabul edilerek belirsiz süreliye dönüşmesi, bu tür iş sözleşmelerinin kurulmasını sınırlandırmaktadır. (...) Belirli süreli iş sözleşmesinin yapılmasında objektif koşul aranması unsuru kaldırılmalı ve 24 ayı geçmemek üzere veya en fazla iki defa üst üste yenilenebilmesine imkan tanınmalıdır." (TİSK, 26. Genel Kurul Çalışma Raporu, 3 Aralık 2016, s.128)

TİSK'in 2 Haziran 2017 günlü "Mutabakat Sağlanmadığı Sürece Kıdem Tazminatında Değişiklik Yapılmamalı" başlıklı basın açıklamasında, kıdem tazminatı tartışmalarının gündemden çıkarılması istendi: "TİSK olarak beklentimiz, kıdem tazminatı konusunun gündemden çıkarılarak, bir an önce Türkiye'nin yatırım ortamını iyileştirecek (...) düzenlemelerde odaklanılmasıdır."

Diğer bir deyişle, TİSK'in bu konudaki talepleri çok eskiye dayanmaktadır ve kendi sınıf çıkarları açısından son derece tutarlıdır. TİSK, ne istediğini bilmektedir. İşçi sendikaları konfederasyonlarımız ise karşılarında bulunan tehlikenin farkında bile değildir.

HÜKÜMETİN TAVRI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Resmi Gazete'nin 30 Mayıs 2014 günlü nüshasında yayımlanan Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) belgesinde bu konuda şu değerlendirme yer almaktadır: "Belirli süreli iş sözleşmeleri için belirlenen süre içerisinde tekrarlanma imkanı sağlanacaktır. İşgücü piyasalarına esneklik sağlayan bir sözleşme türü olan belirli süreli iş sözleşmelerinin kullanımının kolaylaştırılması amacıyla İş Kanununda gerekli düzenlemeler yapılacaktır." (s.67)

Kıdem tazminatı hakkı konusunda kırmızı çizgi çizilecekse, belirli süreli iş sözleşmelerinin kullanımını önündeki kısıtlamaların kaldırılmaması esas amaç olmalıdır. Yoksa, fon tartışmalarıyla oyalanırken, kıdem tazminatı tümünden elden gidebilir. Cambaza bakarken cüzdanı kaptırırsınız.